

నక్షత్ర సూక్తం (నక్షత్రేష్టి)

తైత్తిరీయ బ్రహ్మణం | అష్టకం - 3 ప్రశ్నః - 1

తైత్తిరీయ సంహితాః | కాండ 3 ప్రపాఠకః - 5 అనువాకం - 1

ఓం || అగ్నిర్నః పాతు కృత్తికాః | నక్షత్రం దేవమింద్రియం | ఇదమాసాం
విచక్షణం | హవిరాసం జహౌతన | యస్య భాంతి రశ్మయో యస్య క్షేతవః |
యస్యేమా విశ్వా భువనాని సర్వా | స కృత్తికాభిరభిసంవసానః | అగ్నిర్నః
దేవస్సవితే దధాతు || 1 ||

ప్రజాపతే రోహిణీవేతు పత్నీ | విశ్వరూపా బృహతీ చిత్రభానుః | సా నో
యజ్ఞస్య సువితే దధాతు | యథా జీవేమ శరద్దస్సవీరాః | రోహిణీ
దేవ్యదగాత్పురస్తాత్ | విశ్వ రూపాణీ ప్రతిమోదమానా | ప్రజాపతిగ్ం హవిషా
వర్ధయంతీ | ప్రియా దేవానాముపయాతు యజ్ఞం || 2 ||

సోమో రాజా మృగశీర్షేణ ఆగన్న | శివం నక్షత్రం ప్రియమస్య ధామ |
ఆప్యాయమానో బహుధా జనేషు | రేతః ప్రజాం యజమానే దధాతు | యతే
నక్షత్రం మృగశీర్షమస్తి | ప్రియగ్ం రాజన్ ప్రియతమం ప్రియాణాం |
తస్మై తే సోమ హవిషా విధేమ | శన్న ఏధి ద్విపదే శం చతుష్పదే || 3 ||

ఆర్ధయా రుద్రః ప్రథమా న ఏతి | శ్రేష్ఠో దేవానాం పతిరఘ్నియానాం |
నక్షత్రమస్య హవిషా విధేమ | మా నః ప్రజాగ్ం రీరిషన్మోత వీరాన్ | హేతి
రుద్రస్య పరిణో వృణక్తు | ఆర్ధా నక్షత్రం జుషతాగ్ం హవిర్నః |
ప్రముంచమానౌ దురితాని విశ్వా | అపాఘశగ్ం సన్నుదతామరాతిం || 4 ||

పునర్నో దేవ్యదితిస్సృణోతు | పునర్వసూనః పునరేతాం యజ్ఞం | పునర్నో
దేవా అభియంతు సర్వే | పునః పునర్వో హవిషా యజామః | ఏవా న
దేవ్యదితిరన్తర్వా | విశ్వస్య భర్తృ జగతః ప్రతిష్ఠా | పునర్వసూ హవిషా
వర్ధయంతీ | ప్రియం దేవానా-మప్యేతు పాథః || 5 ||

బృహస్పతిః ప్రథమం జాయమానః | తిష్యం నక్షత్రమభి సంబభూవ | శ్రేష్ఠో
దేవానాం పతనాసుజిష్ఠః | దిశోఽన్తు సర్వా అభయన్నో అస్తు | తిష్యః
పురస్తాదుత మధ్యతో నః | బృహస్పతిర్నః పరిపాతు పుశ్చాత్ |
బాధేతాద్వేషో అభయం కృణుతాం | సువీర్యస్య పతయస్యామ || 6 ||

ఇదగ్గిం సరేభ్యో హవిరస్తు జుష్టం" | ఆశ్రేషా యేషామనుయంతి చేతః | యే
అంతరీక్షం పృథివీం క్షియంతి | తే నస్సర్పాస్తో హవమాగమిషాః | యే రోచన్
సూర్యస్యాపి సర్పాః | యే దివం దేవీమనుసంచరంతి | యేషామశ్రేషా
అనుయంతి కామం" | తేభ్యస్సరేభ్యో మధుమజ్జహామి || 7 ||

ఉపహూతాః పితరో యే ముఘాసు | మనోజవసస్సుకృతస్సుకృత్యాః | తే నో
నక్షత్రే హవమాగమిషాః | స్వధాభిర్యజ్ఞం ప్రయతం జుషంతాం | యే
అగ్నిదగ్ధా యేఽనగ్నిదగ్ధాః | యేఽముల్లోకం పితరః క్షియంతి | యాగ్-శ్చ
విద్యయాగ్ం ఉ చ న ప్రవిద్య | ముఘాసు యజ్ఞగ్ం సుకృతం జుషంతాం || 8 ||

గవాః పతిః ఫల్గునీనామసి త్వం | తదర్యమన్ వరుణమిత్ర చారు | తం త్వా
వయగ్ం సన్వితారగ్ం సనీనాం | జీవా జీవంతముప సంవిశేమ | యేనేమా
విశ్వా భువనాని సంజితా | యస్య దేవా అనుసంయంతి చేతః | అర్యమా
రాజాఽజరస్తు విష్మాన్ | ఫల్గునీనామృషభో రోరవీతి || 9 ||

శ్రేష్ఠో దేవానాం" భగవో భగాసి | తత్త్వా విదుః ఫల్గునీస్తస్య విత్తాత్ | అస్మభ్యం
క్షత్రమజరగ్ం స్సువీర్యం" | గోమదశ్వవదుపసన్నుదేహ | భగోహ దాతా భగ
ఇత్ప్రదాతా | భగో దేవీః ఫల్గునీరావివేశ | భగస్యేతం ప్రస్తవం గమేమ |
యత్ర దేవైస్సద్ధమాదం మదేమ | || 10 ||

ఆయాతు దేవస్సవితోపయాతు | హిరణ్యయేన సువృతా రథేన | వహన్,
హస్తగ్ం సుభగ్ం విద్మనాపసం | ప్రయచ్ఛంతం పపురిం పుణ్యమచ్ఛ | హస్తః
ప్రయచ్ఛ త్వమృతం వసీయః | దక్షిణేన ప్రతిగృభీమ ఏనత్ | దాతారమద్య
సవితా విదేయ | యో నో హస్తాయ ప్రస్తువాతి యజ్ఞం || 11 ||

త్వష్టా నక్షత్రమభ్యేతి చిత్రాం | సుభగ్ం ససంయువతిగ్ం రాచమానాం |
నివేశయన్నమృతాన్మర్త్యాగ్శ్చ | రూపాణి పిగ్ంశన్ భువనాని విశ్వా" |
తన్నస్త్వష్టా తదు చిత్రా విచష్టాం | తన్నక్షత్రం భూరిదా అస్తు మహ్యం" |
తన్నః ప్రజాం వీరవతీగ్ం సనోతు | గోభిర్నో అశ్వైస్సమనక్తు యజ్ఞం || 12 ||

వాయుర్నక్షత్రమభ్యేతి నిష్ఠ్యాం" | తిగ్మశృంగో వృషభో రోరువాణః |
సమీరయన్ భువనా మాతరిశ్వా" | అప ద్వేషాగ్ంసి నుదతామరాతీః | తన్నో
వాయస్తదు నిష్ఠ్యా శృణోతు | తన్నక్షత్రం భూరిదా అస్తు మహ్యం" | తన్నో

దేవానో అనుజానంతు కామం । యథా తరేమ దురితాని విశ్వా ॥ 13 ॥

దూరమస్మచ్ఛత్రవో యంతు భీతాః । తదింద్రాగ్ని కృణుతాం తద్విశాఖే ।
తన్నో దేవా అనుమదంతు యజ్ఞం । పశ్చాత్ పురస్తాదభయన్నో అస్తు ।
నక్షత్రాణామధిపతీన్ విశాఖే । శ్రేష్ఠావింద్రాగ్ని భువనస్య గోపా ।
విషూచశ్శత్రూనపబాధమానౌ । అపక్షుధన్నుదతామరాతిం ॥ 14 ॥

పూర్ణా పశ్చాద్భుత పూర్ణా పురస్తాత్ । ఉన్మధ్యతః పార్థమాసీ జిగాయ । తస్యాం
దేవా అధిసంవసంతః । ఉత్తమే నాక ఇహ మాదయంతాం । పృథ్వీ సువరాచ
యువతిః సజ్జోషాః । పార్థమాస్యదగాచ్ఛోభమానా । ఆప్యాయయంతి
దురితాని విశ్వా । ఉరుం దుహౌ యజమానాయ యజ్ఞం ।

ఋద్ధ్యాస్మ హవైర్నమసోపసద్య । మిత్రం దేవం మిత్రధేయం నో అస్తు ।
అనూరాధాన్, హవిషా వర్ణయంతః । శతం జీవేమ శరదః సవీరాః । చిత్రం
నక్షత్రముదగాత్పురస్తాత్ । అనూరాధా స ఇతి యద్వదంతి । తన్నిత్ర ఏతి
పథిభిర్దేవయానైః । హిరణ్యయైర్విత్తైరంతరిక్షే ॥ 16 ॥

ఇంద్రో జ్యేష్ఠామను నక్షత్రమేతి । యస్మిన్ వృత్రం వృత్ర తూర్యే తతార ।
తస్మిన్వయ-మమృతం దుహానాః । క్షుధంతరేమ దురితిం దురిష్టిం ।
పురందరాయ వృషభాయ ధృష్ణవే । అషాఢాయ సహమానాయ మీథుషే ।
ఇంద్రాయ జ్యేష్ఠా మధుమద్దుహానా । ఉరుం కృణోతు యజమానాయ లోకం ।
॥ 17 ॥

మూలం ప్రజాం వీరవతీం విదేయ । పరాచ్యేతు నిర్భృతిః పరాచా ।
గోభిర్నక్షత్రం పశుభిస్సమక్తం । అహర్భూయాద్యజమానాయ మహ్యం ।
అహర్నో అద్య సువితే దదాతు । మూలం నక్షత్రమితి యద్వదంతి ।
పరాచీం వాచా నిర్భృతిం నుదామి । శివం ప్రజాయై శివమస్తు మహ్యం ॥ 18 ॥

యా దివ్యా ఆపః పయసా సంబభూవుః । యా అంతరిక్ష ఉత పార్థివీర్యాః ।
యాసామషాఢా అన్నయంతి కామం । తా న ఆపః శగ్గ్ స్వోనా భవంతు ।
యాశ్చ కూప్యా యాశ్చ నాద్యాస్సముద్రియాః । యాశ్చ వైశంతీరుత
ప్రాసచీర్యాః । యాసామషాఢా మధు భక్షయంతి । తా న ఆపః శగ్గ్ స్వోనా
భవంతు ॥ 19 ॥

తన్నో విశ్వే ఉప శృణ్వంతు దేవాః । తదప్రాధా అభిసంయంతు యజ్ఞం ।
తన్నక్షత్రం ప్రథతాం పశుభ్యః । కృషిర్వృష్టిర్యజమానాయ కల్పతాం ।
శుభ్రాః కన్యా యువతయస్సుపేశసః । కర్మకృతస్సుకృతో వీర్యావతీః ।
విశ్వాన్ దేవాన్, హవిషా వర్ధయంతీః । అప్రాధాః కామముపాయంతు యజ్ఞం ॥
20 ॥

యస్మిన్ బ్రహ్మభ్యజయత్సర్వమేతత్ । అమంచ లోకమిదమూచ సర్వం ।
తన్నో నక్షత్రమభిజిద్విజిత్య । శ్రియం దధాత్వహృణీయమానం । ఉభౌ
లోకౌ బ్రహ్మణా సంజితేమౌ । తన్నో నక్షత్రమభిజిద్విచక్షాం । తస్మిన్వయం
పృతనాస్సంజయేమ । తన్నో దేవాస్తో అనుజానంతు కామం ॥ 21 ॥

శృణ్వంతి శ్రోణామృతస్య గోపాం । పుణ్యామస్యా ఉపశృణోమి వాచం ।
మహీం దేవీం విష్ణుపత్నీమజూర్యాం । ప్రతీచీ మేనాగ్ం హవిషా యజామః ।
త్రేధా విష్ణురురుగాయో విచక్రమే । మహీం దివం పృథివీమంతరిక్షం ।
తచ్ఛ్రవణైశ్చశ్రవ-ఇచ్ఛమానా । పుణ్యగ్ం శ్లోకం యజమానాయ కృణ్వతీ ॥ 22 ॥

అష్టా దేవా వసవస్సోమ్యాసః । చతస్రో దేవీరజరాః శ్రవిష్ఠాః । తే యజ్ఞం
పాంతు రజసః పురస్తాత్ । సంవత్సరీణమృతగ్ం స్వస్తి । యజ్ఞం నః పాంతు
వసవః పురస్తాత్ । దక్షిణతోఽభియంతు శ్రవిష్ఠాః । పుణ్యన్నక్షత్రమభి
సంవిశామ । మా నో అరాతిరఘశగ్ంసాఽగన్న ॥ 23 ॥

క్షత్రస్య రాజా వరుణోఽధిరాజః । నక్షత్రాణాగ్ం శతభిషగ్ంసిఘః । తౌ
దేవేభ్యః కృణుతో దీర్ఘమాయుః । శతగ్ం సహస్రా భేషజాని ధత్తః । యజ్ఞన్నో
రాజా వరుణ ఉపయాతు । తన్నో విశ్వే అభి సంయంతు దేవాః । తన్నో
నక్షత్రగ్ం శతభిషగ్ంషాణం । దీర్ఘమాయుః ప్రతిరదృషజాని ॥ 24 ॥

అజ ఏకపాదుదగాత్పురస్తాత్ । విశ్వా భూతాని ప్రతి మోదమానః । తస్య
దేవాః ప్రసవం యంతి సర్వే । ప్రొష్ఠపదాస్తో అమృతస్య గోపాః ।
విభ్రాజమానస్సమిధా న ఉగ్రః । ఆఽంతరిక్షమరుహదగ్ంధ్యాం । తగ్ం
సూర్యం దేవమృజమేకపాదం । ప్రొష్ఠపదాస్తో అనుయంతి సర్వే ॥ 25 ॥

అహిర్బుధ్నియః ప్రథమా న ఏతి । శ్రేష్ఠో దేవానామృత మానుషాణాం । తం
బ్రాహ్మణాస్సోమపాస్సోమ్యాసః । ప్రొష్ఠపదాస్తో అభిరక్షంతి సర్వే । చత్వార్థ
ఏకమభి కర్మ దేవాః । ప్రొష్ఠపదా స ఇతి యాన్, వదంతి । తే బుధ్నియం

పరిషద్యగ్గే స్తువంతః । అహిగ్ం రక్షంతి నమసోపసద్య ॥ 26 ॥

పూషా రేవత్యన్వేతి పంథాం । పుష్టిపతీ పశుపా వాజబస్త్వా । ఇమాని హవ్యా
ప్రయతా జుషాణా । స్తుగైర్నో యానైరుపయాతాం యజ్ఞం । క్షుద్రాన్ పశూన్
రక్షతు రేవతీ నః । గావో నో అశ్వాగ్ం అన్వేతు పూషా । అన్నగ్ం రక్షంతౌ
బహుధా విరూపం । వాజగ్ం సనుతౌ యజమానాయ యజ్ఞం ॥ 27 ॥

తద్దశ్వినావశ్వయుజోపయాతాం । శుభంగమిష్ఠా స్తుయమేభిరశ్వైః । స్వం
నక్షత్రగ్ం హవిషా యజంతౌ । మధ్వాసంపృక్తో యజుషా సమక్తో । యౌ
దేవానాం భిషజో హవ్యవాహౌ । విశ్వస్య దూతావమృతస్య గోపా । తౌ నక్షత్రం
జుజుషాణోపయాతాం । నమోఽశ్వభ్యాం కృణుమోఽశ్వయుగ్భ్యం ॥ 28 ॥

అప ప్తాప్మానం భరణీర్భరంతు । తద్వమో రాజా భగవాన్, విచష్టాం । లోకస్య
రాజా మహతో మహాన్, హి । స్తుగం నః పంథామభయం కృణోతు ।
యస్మిన్నక్షత్రే యమ ఏతి రాజా । యస్మిన్నేనమభ్యషించంత దేవాః ।
తదస్య చిత్రగ్ం హవిషా యజామ । అప ప్తాప్మానం భరణీర్భరంతు ॥ 29 ॥

నివేశనీ సంగమనీ వసూనాం విశ్వా రూపాణి వసూన్యావేశయంతీ ।
సహస్రప్రోషగ్ం స్తుభగా రరాణా సా న ఆగ్రన్వర్చసా సంవిదానా । యతే దేవా
అదధుర్భాగధేయమమావాస్యే సంవసంతో మహిత్యా । సా నో యజ్ఞం
పిప్పహి విశ్వవారే రయిన్నో ధేహి సుభగే స్తువీరం ॥ 30 ॥

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః ।